

SZÉLESTÉY

FALU

PACSIRTA

NYERÉNY

NYERÉNY

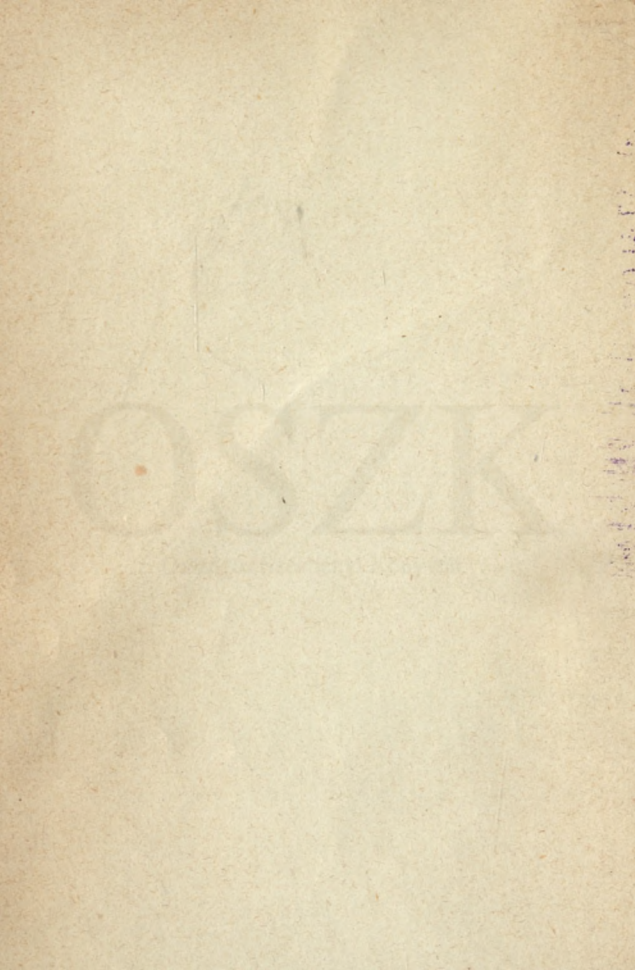
NYERÉNY

185619









.hung.

397c.





Helesey la pleij

# FALU PACSIRTÁJA.

IRTA, ÉS

KEMENESI BARÁTAINAK

AJÁNLJA

SZELESTEY LÁSZLÓ.

KIADTA

FRIEBEISZ ISTVÁN.



PEST, 1854.

MÜLLER GYULA BIZOMÁNYA.



185619



## E L Ő S Z Ó.

Ugy látszik, hogy általánosulni kezd irodalmunkban a hit, miszerint leginkább a népköltészet alapján fejlődhetik nálunk egy tisztán eredeti nemzeti költészet, mely bírván a magyar gondolkozásmód, jellem, szokások és nyelv eredeti kellékeivel — menten minden idegen zománczoktól, a magyar élet hű kisugárzása és tüköre leend. — Részemről teljesen át vagyok hatva e hit igazságától s kérdésentulinnak tartom

mikép a nép leginkább meg van őseredetiségében, s azért nyelvünk sajátságainak, nemzeti szokásaink s érzületeinknek ő leghivebb antiquarius a. Pietással kell tehát beszállanunk hozzá, hogy házi életének székre nyéből az általa megőrzött kincseket kiszemelhessük s legalább néhány morzsával pótolhassuk azon hiányt is, melyet a nép családi erkölccseivel vajmi keveset bibelődő történet a régibb időben betölteni elmulasztott.

De midőn a magyar élet ezen ereklýéit vizsgáljuk: ne legyünk tulszigoruak a nyersebb eredeti tételek megítélésénél. Hagyjuk az antik gyűrű darabos foglaltványát, csak a kő ne legyen hamis, mely benne ragyog. A foglaltvány eltűri a módosításokat; de idő kell hozzá, hogy a költészet



e végtelen tengere, melyet a tevékeny nemzeti élet most kezd úgyszólván felzavarni: önmaga megtisztíthassa magát. — Részemről ellensége vagyok a nemesebb érzést sértő nyegleségeknek, s tudom, mikép a vadrózsa is bele lehet oltani a nélkül, hogy a gyököt megsértsük; de mégis azt hiszem: mikép vigyázatosaknak kell lennünk a vadrózsa töréseinek lenyelésénél, mert könnyen veszélyeztethetjük a gyököt s a gyök életét is. — Ne gyengítsük tehát egyelőre az alapot, melyre építeni akarunk tulszigoru izléstani fogalmaink által, mert könnyen kivetköztethetjük eredetiségéből; minek aztán az lesz eredménye, hogy meg lévén hamisítva az alap, torz sarjak fakadnak belőle. —

Én úgy vélekedem, mikép a köl-

IV  
tészetet nem kell elszakasztani az élettől, legyen az zománcza ennek, s mint ilyen: a természetesség alapján fejlődjék s tökéletessüljön. Ne álljon ugyan ellentétben a kor fejlődéséből kinőtt izléstani fogalmakkal: igyekezzék eredetisége megtartása mellett lassanként simulni ezekhez; de legyen meg benne eltorzítlanul jelleme, zománcza, lelke is azon életnek, melyet feltüntetni hivatása lön.

Ily elvek nyomán irtam ismét egy kötetke népies költeményt. Hiszem, hogy a nép, kivált a kemenesvidéki, sajátjára fog benn ismerni, mert jelleméhez, szokásaihoz s érzületéhez híven adom vissza neki azt, mit mesés életének csatornái, fáradozásim jutalmául lelkembe csepegtettek.

---

# TARTALOM.

---

Előszó . . . . .	Lap.
Bokréta van . . . . .	2
Utcza hosszat . . . . .	3
Erre kis lány . . . . .	5
Csurom viz a . . . . .	7
Elmondhatnám . . . . .	9
Karó mellett . . . . .	11
Virágzik a . . . . .	13
Lakodalom . . . . .	15
Elaludt a kis lány . . . . .	21
Jaj de fáj . . . . .	23
Hej csaplóros . . . . .	25
Kenyeremnek . . . . .	27
Hej busongó . . . . .	29
Elborult az . . . . .	32
Kutam géme . . . . .	34
Ha benézek . . . . .	35

Buda buda-bácsi . . . . .	37
Se tarhatom . . . . .	40
Suhog a szél . . . . .	42
Dévajkodás . . . . .	44
Asszonfai . . . . .	52
Ne nézz reám . . . . .	54
A csengei . . . . .	56
Hej az én szeretőm . . . . .	58
Agiczafa . . . . .	60
Pirosrózsa ködben . . . . .	62
Haja haja . . . . .	66
Úgy imádlak . . . . .	68
Rozmaringszál . . . . .	70
Kurtakocsmán . . . . .	72
Bársonyos levelü . . . . .	76
Kiskertemben . . . . .	81
Szent iványi temetőben . . . . .	83
Azt gondolnák . . . . .	84
Családképek . . . . .	86
Pillantásid . . . . .	109
Ispilány . . . . .	110
Szülő földem . . . . .	112
Alkonyul a puszta . . . . .	114
Piros az ég . . . . .	119
Hugomasszony . . . . .	120
Megy a kosár . . . . .	122
Pej paripám . . . . .	124
Szemetelt az őszi eső . . . . .	127
Iczinpicziny kis lány . . . . .	129

	Lap.
Szőke galamb . . . . .	131
Félig meddig . . . . .	133
Est borong . . . . .	135
Csak egy az én . . . . .	138
Csorda hajtón . . . . .	140
Haj no fakóm . . . . .	142
Magyar mente . . . . .	144
Jaj istenem . . . . .	147
Lecsöppent a . . . . .	149
Csendes éjjelén a . . . . .	150
Mákszem pirosbogár . . . . .	152
Ha nem szólnának ellene . . . . .	156
Édes hugám . . . . .	158
Örömmel pillant a . . . . .	160
Ez a sik az . . . . .	164
Nem adhatok . . . . .	166
Kukoricza kákón pille . . . . .	168
Becskereken . . . . .	170
Körösparton . . . . .	173
Hajregürejtem . . . . .	174
Haldoklik a . . . . .	180

---





## BOKRÉTA VAN. . .

Bokréta van kalapomban,  
Rózsám küldte alattomban:  
Kitűztem — és elballagok,  
Ha fölkelnek a csillagok . . .  
Kertek alatt zokog a szél,  
Gyengén susog a falevél,  
Zörget, cseveg a kis madár,  
Zizeg a fű, dong a bogár.



Suhog a nád, zúg a malom,  
 Nyög a sötét erdős halom —  
 S egyetegyét pattog rája  
 A pásztortüz sziporkája.  
 Felfel kiált a nyájcsölönk  
 S megint újra beáll a csönd — — —  
 Minden felé csillagsíráss,  
 Vagy a harmat — mi volna más? . . . .

Gyepes árokparton ülök :  
 Hallgatódzom — — elmerülök,  
 S míg szerteszét jár a szemem  
 Forrás fakad ki lelkemen :  
 S előveszem furulyámat — —  
 Egyszerre csak sohaj támad :  
 Gyengén megérintik balom,  
 S mellettem áll kis angyalom.  
 Lassan, kincsem, te kis lator!  
 Megnezörrenjen a bokor :  
 A természetet hallgatom  
 S énekeit tanulgatom . . . .

## UTCZAHOSSZAT . . . . .

Utczahosszat füttyörések ,  
Hejedárum hejeha !  
Pedig se' nem vagyok részeg  
Se' nem leszek, de soha!

Barna babám ablakába  
Csak be sem tekintek ,  
Intésire , kérdésire  
Nem is hederintek.

Haragomban cselekszem ezt,  
 Hejedárum hejeha!  
 Megcsalt a kis álnok; de t'om  
 Megbánja még valaha.

Azt fütyölöm, fütyörésem  
 Az istenadtának:  
 Ha csalfa a szive, lelke  
 Maradjon magának!

Utcahosszat fütyörésem,  
 Hejedárum hejeha!  
 Pedig se, nem vagyok részeg  
 Se, nem leszek, de soha!

Barna babám ablakába  
 Csak be sem tekintek,  
 Intésem, kérdésem  
 Nem is hederintek.

Hadd halljak meg szerelmemben miattad!  
 Ha már úgy is lelkemet elragadtad:  
 Csáljunk tőle egy pár aranyugrart,  
 Gyere kis lány, te virágos gondolat!

## ERRE KIS LÁNY . . . .

Erre kis lány, szép angyalom, ne arra!  
 Ballagjunk ki a zöldelő ugarra —  
 Felleges az ég, a róna táj sötét, . . .  
 Hallgassuk meg a virágok énekét.

A virágok nyelve egy tündérpatak:  
 Énekeit a szerelem érti csak!  
 A szerelmet is e patak termette,  
 Aranycsillagként ragyog most fölötte.

Gyere kis lány, te virágos gondolat!  
 Csaljunk tőle egy pár arany sugarat,  
 Ha már ugy is lelkemet elragadtad:  
 Hadd halljak meg szerelmemben miattad!

Megbánya még valaha.

Az érzésem, fűtőrózsám

Az istenadának:

Ha csalfa a szív, lelke

Kanagán neveltem!

ERRE KIS LÁNY...

Erre kis lány, szép angyalom, ne arat!

Ballagjunk ki a zöldelő rigatra —

Felleges az ég, a tóna táj sötét, ...

Hallgassuk meg a virágok énekét.

A virágok nyelve egy tündérbatak:

Énekeit a szerelm érti csak!

A szerelmet is e batak termette,

Aranycsillagként ragyog most fölötté.

## CSUROM-VIZ A . . . .

Csurom-viz a subám nyaka,  
Csontig áztam az éjszaka:  
Bakkom azt a hét aranyát!  
Nem találtam meg a tanyát.

Jártam, keltem, de tudja hol?  
Sötét is volt, mint a pokol —  
Oda át, egy nyires mellett  
Tudakozódnom is kellett.



Három betyár jött ki lesre :

Fájt a foguk a deresre —

S utánam is eredtek ám,

Mihelyt sarkantyuba kapám.

De a derest kergethetik !

Jó éjszakát mondtam nekik —

S két szökéssel, hamarjában

Elvesztem az éjszakában !



Gyöngyöm is vagy csillagom is  
 Örömem is, bánatom is —  
 S távol tőlem mégis közel  
 A lelkemet égeted el.

## ELMONDHATNÁM . . . .

Elmondhatnám; de nem mondom  
 Milyen szép az én galambom —  
 Hej kedves kis aranymagom,  
 Gyöngyöm vagy-e, vagy csillagom?

Ha gyöngyöm vagy szivem vére :  
 Hullj a keblem fenekére ;  
 Ha csillagom : mutasd magad ,  
 Ragyogjon rám a sugarad !

Gyöngyöm is vagy csillagom is  
 Örömem is, bánatom is —  
 S távol tőlem mégis közel  
 A lelkemet égeted el.

Ne csupogasd pírós szavadat,

Ölelem a karimádát!

Heje-hüm!

Honnan alá gyönyöröm!

## VIRAGZIK A . . .

### KARÓ MELLETT . . . .

Karó mellett hajt a tőke:

Ide veled, te kis szőke

Diri-dom!

Ezt a kicsit nem adom!

Közelebb kis csalafinta,

Te remegő fodorminta . . . .

Ni csak, ni!

Hogyan kitudja rakni!?

Ne csuporgasd piros szádat ,

Ölelem a karimádat!

Heje-hüm!

Honam alá gyönyöröm!

Tied szívem e virág :  
 — az ölelem boldogsága  
 Takarék galambom  
 Patyolat-kendődet,  
 Hogy ez a rossz világ  
 El ne csalja téged !

## VIRÁGZIK A . . . .

Virágzik a kis viola,  
 Kicsalta a napsugara :  
 Virágzik szívem is,  
 Kincsem, a mint látod,  
 Ha reám bocsátod  
 Édes pillantásod.  
 Ugy ölelem e virágot,  
 Mint az ég a mennyországot —  
 E virág szememre  
 Arany álmat hullat,  
 S lelkemmel tehozzád  
 Száll a virág — illat.

Tiéd szívem e virága:  
 A szerelem boldogsága —  
 Takard rá galambom  
 Patyolat-kendődet,  
 Hogy ez a rossz világ  
 El ne csalja tőled!



## LAKODALOM LESZ . . .

Lakodalom lesz valahol,  
 Tódulnak a szekerek:  
 Az elsőn négy fejérseléd  
 S három nyalka szép gyerek.  
 Nagyot rikkant a vőlegény  
 S egyet nyomint a süvegén:  
 Heje huja, dinum dánom  
 Rabbá lettem; de nem bánom!



Másodikon éltesebbek  
 Kalinkóval hajgálnak,  
 S a czégéres házak előtt  
 Egyet-egyet megállnak.  
 Azután, ha jól beszédnek —  
 Megint utra k e r e k e d n e k :  
 „Ide rózsám, ide gyöngyöm,  
 Ez a verbung vezet engem!”

Harmadikon két betyár,  
 Két fiatal menyecske  
 Ögyelegnek, csicseregnek,  
 Mint az ágon a fecske.  
 Egyik betyár n e k i k a p é s  
 A virágot kitüzi,  
 S félre c s i p v e kis kalapját  
 Lábra áll és h e g y e z i.  
 „A ki nem született vakon  
 Tudom kinéz az ablakon. —  
 Gyuha, gyuha, gyuhárom!  
 Mi gondotok, ha járom’?!“

Negyediken a násznagyok  
 Egyik öröm anyával,  
 Ki alig győz vesződni a  
 Kákón pillés ruhával;  
 Azután az öröm apák  
 Földig érő bundában,  
 Széles kedvű részt vesznek a  
 Szilaj handabandában.  
 ,Ih babám, hejeha!  
 Én is tudtam valaha —  
 Ide vigyázz, galambom!  
 Hej sáláj-dáláj-dom'!

Aztán jön az ekczemonecza — \*)  
 S legvégül a cigányok . . .  
 Hej menyasszony, hej vőlegény,  
 Jó szerencsét kívánok!  
 Te c s ó k a! a patvar vigyen,  
 Úgy huzd ám, hogy hasznos legyen!

---

\*) Podgyász, különbféle házieszközökből.

S te Furkó, a vak apád!

El ne aludd a javát!

Jön azután egy elkésett

Szekér sebes vágatva:

Tarka kendőkkel a lovak

Tele vannak aggatva,

S a kocsikas hátulában

A megkésett öregek

Üldögelnek hármosával,

Kezeikben üvegek —

Engednek a jó szokásnak

Ide-oda hadonásznak

S énekelnek, mint a raj:

„Hej sánáj sánáj sánáj.”

Kukoriczarózsét vetett

Csak alájok a szolga;

De azért ma hét országban

Senkinek sincs jobb dolga:

Nyakig ülnek benn a kasban,

Rozmaringszál a sőgön,  
 Színak rövid sürgyeszárból  
 S marakodnak az őgön.  
 S megindul a falu szája,  
 Torka-tátva kiabálja :  
 „Asszonyfai kölestörek . . . . .  
 Ne veszekedj' pikós öreg !“

Düledезnek erre , arra :  
 Egy a „sógort“ öleli  
 Lógó fejét a másiknak  
 Majd a kerék reszeli;  
 De mindannyan nagyot nyelnek  
 És mindannyan énekelnek :  
 „Hej sánáj sánáj sánáj ,  
 Hej sánáj sánáj sánáj!“

Eredjeteк eredjeteк  
 Ti benyaka lt \*) bikficzek !

---

\*) Becsipett, bekortyantott.

Majd én is úgy hivatlak meg  
 Esketőmre bennetek.  
 Szép emberség, szép becsület! . . .  
 Vagy — hát szoritsatok helyet:  
 Hej tubám, tubiczám,  
 Magam is itt vagyok ám!

## ELALUDT A KIS LÁNY . . . .

Elaludt a kis lány  
A virágos réten :  
Rózsabimbó száját ,  
E gyöngyvirág táját  
Köténye sarkával  
Betakarta szépen.

Hej ez a kis lány az  
Én szemem — világa :  
Álmodó , rajongó  
Aranyos pillangó ,  
Kertedben szerelem ,  
Szivem mennyországa !



Alugyál, alugyál  
Szőke virágszálom!  
Rózsaszínfelhővel,  
Igazgyöngyesővel,  
S lágy furulya-hanggal  
Köszöntsön az álom!

Gyengén érintsen a  
Láthatlan szellet,  
Legyezzen a fűszál,  
S aranyos kis bogár  
Zizegő meséje  
Enyelegjen veled.

Új csillag-születés  
Legyen ébredésed,  
Gerliczék bugása,  
Hajnalhasadása,  
Első pillantásod,  
Első nevetésed!

## JAJ DE FÁJ . . . . .

Jaj de fáj a szívem érted , jaj de fáj ,  
Édes hazám , piros rózsás rónatáj !  
Elhagytalak , kiszakadtam belőled —  
Hej itten a m a d á r s z ó sem  
Beszél soha felőled !

S róna tájnak fülmiléje , szerelem !  
Jaj miért is fogadott be kebelem ?  
Úgy sem terem az a fa már virágot ,  
Melyet a sors gyökeréről  
Egy csapással levágott ! . . . .

Sötét felhő! szólj csak egy szót felettem:  
Él-e még a kis lány, kit úgy szerettem? . . .  
Vagy küldj inkább szívembe egy villámot!  
Ugy sem látom soha többé  
Sem őtet, sem hazámat . . . .

## HEJ CSAPLÁROS! . . . .

Hej csapláros! hol a subám? —  
Haza menjünk édes babám!  
Mi haszna? már estvére jár:  
Fészkébe tért a kis madár.

Hideg is van: göbörödik!  
Az utat hópárnák födik;  
Zuzmorás a fák levele —  
Csipős ez a Bakony szele . . . .

Lassan, kincsem! ne oly nagyon,  
Jól vigyázzunk itt a fagyon!  
Mert hát — magunk között szólva —  
Egy-kicsit be vagyok kapva.

Csak erre a kert aljának! . . . .  
Na jó éjszakát kívánok! . . .  
A sarok-utcának ne ám,  
Ott lakik a keresztanyám. —

'Sz nem esik ám ez meg többet,  
Fogadom én azt az egyet!  
Csak most egyszer viseld gondom':  
Vezess haza, szép galambom!

## KENYEREMNEK A KARÉJÁT . . . . .

Kenyeremnek a karéját metszem . . . .

Ennek a kis barna lánynak tetszem!

El is veszem, tudom azt az egyet!

Ugy sem terem Rába — mellék szebbet.

Száraz galyon piros bogyó látszik . . . .

E kis leány szeme csak úgy játszik!

Hej, de hogy van, rózsám, neked másod:

Ki nem állom tüzes kacsintásod',



Egyet mondok , kettő lesz belőle :  
Itt a kezem , semmit se félj tőle!  
Tudja meg az egész házi népünk : —  
Holnapután lesz az esküvésünk !

## HEJ BUSONGÓ . . . . .

Hej busongó szép a r a n y m á r i n g ó ,  
Szállj le itt e szomoru fűzfára !

Hajló ágán aluszik egy d o n g ó ,  
Oda huzta magát s z e g é n y p á r a .

Rá lehelt a harmatcsepp' sugara :  
Álmat hozott , arany álmat néki  
S verőfényes puha vánkósára  
A napsugár pillangóit tépi.

Tündérvárról, szép királyleányról  
Regéket mond ott a virágillat,  
S gyöngy szemére, piczi homlokára  
A szivárvány aranypárát hullat.

A levelek gyenge suhogása  
E z e r j ó f ü leheletét hozza:  
Lágyan simul parányi szivére  
S fájdalmait el-elfátyolozza . . . .

Hej busongó szép a r a n y m á r i n g ó,  
Lopd el, lopd el a bogárka álmát!  
Napsugárból, rózsaszínü ködből  
Borul ez rád mikor nem is várnád.

Szállj le azután kincsem háza mellett,  
Egyenesen az én ablakomra;  
És az álom tündérragyogását  
Tudtán kívül szórd gondolatimra.

Ezzel legyen majd felékesítve  
A szerelem bűvös-bájos képe,  
Melyet, hogyha rátűzők szívére,  
Megcsodálja tündérország népe . . . .

## ELBORULT AZ . . . .

Elborult az én csillagom az égen ,  
Hogy át szökött Bandi betyár a réven :  
Hadd menjen a kósza gyerek dolgára !  
Nem szeretek soha többet  
Soha többet p o t y á r a .

Megadja az én istenem teremtem :  
Juhász bojtár lesz eztán a szeretőm —  
Térdét veri czifra szüre sallangja :  
Hogy ne lennék örömet is —  
Örömet is galambja ?

Esküszöm a galagonya bokorra :  
 Férjhezmegyek vetőre vagy új borra !  
 Veszek csizmát i r o s - p i r o s sarkosat ,  
 Abban járom karikára  
 Aztán a verbungosat.



## KUTAM GÉME . . . .

Kutam géme hórihorgos , sudaras . . . .  
Ez a kis lány , ez a barna , bogaras !  
Ez a kis lány az én aranycsillagom :  
Egész kerek e világért nem adom.

De ha lelkem f a k ó k e r é k \*) módjára  
Sziporkát vet gunyhója ablakára ,  
S valamikép eszreveszi , hogy hamis :  
S z i n e v i l á g á t se lássam soha is !

---

\*) Így nevezi a nép tájékunkon a bolygótüzet ,  
melynek babonás jelentőséget tulajdonít.

## HA BENÉZEK . . . .

Ha benézek az iczébe  
 Tudom minek a fejébe' —  
 Nem beszélek ebenjába ,  
 Van még itt e sz ü r u j j á b a' .  
     Czinczom czinege . . . .  
     Kihajtott a venyige !

Huzd rá csicsók , te vén fránya ! . . .  
 Nénémasszony , hol a lánya ?  
 Ráveszett a gondolatom —  
 Csak azért is megforgatom .  
     Dimdom-denede . . . .  
     Kis aranyom , jere be !

Hej azért, hogy inni merek,  
 Nem vagyok ám potom gyerek:  
 Tán megillet, ha mulatok —  
 Ne félj tőlem, nem harapok!  
 Hej haj-hejeha!  
 Ide rózsám, nem oda!

## BUDA-BUDABÁCSI!.....

Buda-budabácsi!

Merre visznek férjnek? \*)

Tán hol a fűzfákon

Piros almák érnek?

Ezüst patakocskán

Gyémánthidak állnak,

S a partok rózsáin

Aranypillék járnak.

---

\*) Babonás hit vidékünkön a hajadonoknál  
hogy merre kezeikről e piros bogárka elre-  
pül : arra a tájra mennek férjhez.

Liliom-levélen  
Szundikál a hangya,  
Altató mesét bűg  
A bölön harangja.

Zöld selyem-pázsiton,  
Harmatos fűszálon:  
Ezüst pelyheket szó  
A pók minden nyáron;

S egész kerekségén  
A kedves határnak,  
Holdsugárfolyóban  
Tündérhattyuk járnak.

S hogyha e kis hattyuk  
Egyet-egyet sirnak:  
A sugár folyóba  
Igazgyöngyök hullnak . . . .

Buda-budabácsi !  
Jaj, ne repülj arra !  
Szállj le inkább itt e  
Vad rózsza bokorra ;

S ha a fáradtságot  
Aztán nem sokalod :  
Arra repülj , hol a  
Furulyaszóthallod . . . .



## SE' TARHATOM, SE' HAJHATOM \*)

Se' tarhatom , se' hajhatom  
Szerelmes indulatom' :  
Hol elégek , hol megfagyok ,  
Magam sem t'om : hogyan vagyok ?

Kertem alatt csötörtökön  
Barna kis lány ült a gyöpön  
Kitaláltam tekinteni ,  
S nem tudom elfelejteni . . . .

---

\*) E helyett : tarthatom , hajthatom. A t betűt  
vidékünk népe ki szokta hagyni.

Ha ez a kis gonosz barna  
Kis kertemben virág volna,  
Én meg volnék piros pille  
Jaj de boldog lennék vele!

## SUHOG A SZÉL . . . .

Suhog a szél , közelit a fürgeteg  
Bánatomban majd a szívem megreped:  
Nem láthatlak szerelmem fénysugara ,  
Aranyhajnal kebelén rőtt v i o l a !

Mi haszna is volna hogy ha látnálak?  
Nálad csak megholt öröme talállok :  
Kebelemtől elszakadt v á g y életed ,  
Mért is kellett másé lenned teneked.

Kis kertemben a fürgeteg úgy szeret :  
Leszedi a pirosrózsa levelet  
Fürgeteggé lett körülöm a bánat ,  
Pirosrózsává egy titkos kíváнат.

Hej fürgeteg állítsd meg vad paripád :  
Ne gázold el ezt a piros rózsafát !  
Sir vagyon , egy elhagyott sir mögötte ,  
Hova lelkem boldogságát temette.

---

## DÉVAJKODÁS.

Ezt a huszast oda sózom ,  
Huzd rá , kóficz , hadd aprózzom !  
Hol van az a karcsu , sudár ?  
Hadd repüljön , mint a madár .  
Hej kincsem , verebem ,  
Be kalapál a szivem !  
Fordulj ide , édes szépem !  
Még a hajamat is tépem ,

Ugy örülök, úgy mulatok,  
Ha te reád pillanthatok.  
Ne is hajtsunk a nótára  
Se szóra, se figurára,  
Csak úgy járjuk, a mint tetszik,  
A mint a szivünkön fekszik.

Édes szivem más rózsája,  
Be szép az a maga szája!  
Mint a minő mák szem  
Épen oly mudirka  
E hajnali bimbó  
E kis cziczabarka . . .  
Ni csak ni!  
Bizony meg kell szeretni!

Hej magam is oda lettem! . . .  
Pörgölődj már körülöttem.  
Majd én csak úgy nézlek  
S gyönyörködöm benned . . .  
Ha addig élek is,  
Enyimnek kell lenned!



Ugy-e eljősz hozzám?  
Szerelmem fájának  
Árnyékába viszlek  
Szép arany almának.  
Fejér csikos kendőt  
Veszek hónyakadra.  
Vörös párkány pendelt  
Sudár derekadra.

M a d á r t e j b ől mozdó-vizet  
Habos homlokodnak,  
C s i g a v é r b ől gyógyítószert  
Kis bibis ujjodnak.  
Körül illatozlak  
S z e g f ű l e h e l e t t e l,  
Aztán megbojgatlak  
Édes szeretettel . . . .  
No csak ne bugj  
Mint a galamb!  
Nevetésed  
Ezüst harang.

Oda vagyok,  
Igazán megvallom,  
Mihelyest egy  
M u k k a n á s o d hallom.

Heje rintom!  
Kanyarintom!  
Idébb, idébb,  
Kis rubintom!  
Hadd érintsem ajkad  
Piczirka bogyóját,  
Ezt az aranyhajnal  
Bársony mogyoróját.  
Megérintem,  
Csókjaimat  
Reá hintem . . .  
Csókjaimtól  
Ketté reped  
Ez a rózsabimbó-halom,  
S megcsendül az

Iros-piros ,  
 Szerelmetes ,  
 Zengő huros  
 Kis cimbalom.

Aztán kebelemre veszlek :  
 Elringatlak , megölellek.  
 Aranyálmát  
 Szórok pilláidra ,  
 Tündérszárnyon  
 Viszlek aranyhidra.  
 Aranyhidnak  
 Ezüstös folyóján  
 Leszünk fejr hattyuk ,  
 És a partok  
 Gyöngyvirágit  
 Mind belé szaggatjuk.

S kikiszállunk néha  
 A rózsaeerdőre ,

Vagy a póre partok  
 Arany fövényére,  
 S tarkabarka réten  
 Harmatos gyepágyon  
 Hullámzó vetésen  
 Rezgő rónaságon:  
 Tündér-álmat  
 Álmadozunk,  
 Virágsohajt  
 Sohajtozunk . . . . .

Heje rintom!  
 Kanyarintom!  
 Ide, ide,  
 Kis rubintom!  
 Virággyöngyöm,  
 Hócsillagom,  
 Kis turbulám,  
 A r a n y m a g o m —  
 Csim, csalavári!  
 Gyere szívem, Sári . . . .

..... Lassan, czigány!  
Ne huzd többet:  
Megtaláltam  
A legszebbet!  
Alugyék el  
Bilegetőd vére:  
Hadd végezzek  
Csendességben véle!  
Asszonyt viszek  
Gyepes udvaromra:  
Jöjjetek el  
A lakodalmamra.  
Addig jó lesz  
Tanulgatni szépen:  
Fogjatok ki  
Akkor a násznépen.  
Hozzatok egy  
Mennyei harangot;  
Úgy adjatok  
Fülemile hangot!

Mert, ha akkor

Szépen nem huzzátok :

Össze töröm

Minden muzsikátok !



## ASSZONFAI FALU VÉGEN . . . . .

Asszonfai falu végen

Elcsuszott a lud a jégen ,

Ha elcsuszott , majd lábra kel :

Ott a gunár , segítse fel.

Kis angyalom ! szemtől szemben

Ha elcsuszol szerelemben :

Majd ölembe segítelek

Tejbe' vajba' füröszttelek.

Asszonfai kertek alatt  
Barna babám lenek szaladt :  
Hadd szaladjon , majd visszatér ,  
Meg hozza az igaz kenyér.

Asszonfai falu mentén  
Sötét sinór van a mentén ,  
Balog kézen jár az üveg  
Csurgóra a bárány-süveg.

Asszonfai cse rhatáron  
Gyolcsing lobog a betyáron ;  
Szerelem a kebelében ,  
Barna leány az ölében.

Asszonyai kertek alatt  
 Barna babám lenek ezalatt :  
 Hadd ezaladjon , majd visszatér ,  
 Meghosszasz az igaz kenyér.

Asszonyai fák mentén  
 Sötét színt van a mentén ,  
 Balog kézen jár az élvég  
 Csargó a bér a nyúlvég

## NE NÉZZ REÁM . . . . .

Ne nézz reám : pillantásod elragad !  
 Szőke kis lány , honnan veszed magadat ?  
 Tán a hajnal szült tégedet álmában  
 Verőfényes rózsabokor aljában.

Tündérszemed egy búbájos gondolat ,  
 Melyen sötét szivárvány a foglalat ,  
 Mint a hattyu száll ragyogó sugára  
 A szerelem holdvilágos tavára . . . . .

Sötét virág , megtört virág vagyok én ,  
Elmerülve e tó teljes közepén :  
Gyász napom is , gyász éjem is egyiránt ,  
Szerelem is , búbánat is a mi bánt.

Ne nézz reám , pillantásod elragad ,  
Bocsásd inkább karjaimba magadat !  
Hajolj ide , kis gyönyörűm , ha lehet ,  
Hová szemed sziporkákat ereget.

## A CSENGEI KOCSMA . . . . .

A csengei kocsmaháznál  
 Z ó l á s \*) legény kelekólál,  
 Három cigány muzsikálja  
 S egyedül e g y m a g a járja.

Éjfélre tart már az idő:  
 Törődik is biz avval ő!  
 Rózsa hajnal szilaj kedve,  
 Harmat cseppje: a bor nedve.

---

\*) Pityókos.

Hej csengei korhely banda ,  
Hadd mozogjon a d é z b u n d a :  
Atyafiak , ide vele!  
Itt a bánat szemfödele. —

Ha az udvart elhagytátok :  
Félre legyen a gucsmátok ,  
Már messziről hegyeztétek ,  
Mintha sinóron jönnétek.

De a szomszéd ablak alatt  
Békét ám a sarkantyunak !  
Egy rikkantást se , ha mondom : —  
Hadd alugyék a galambom !....



## • HEJ AZ ÉN SZERETŐM . . .

Hej az én szeretőm,  
Ez a csinos barna,  
Alattomban termett  
Picziny piros alma.

Picziny piros alma  
Terem elég, sorban,  
Picziny piros leány  
Nem minden borkorban.

Piros almafáról  
Hajnal szakasztotta,  
Szivárványcsigában  
Aranyugár hozta.

Ezüst felhők között,  
Tündér levegőben  
Látott napvilágot  
Leges-legelsőben.

Ékes verőfényből  
Lett a pillantása,  
Rózsa leheletből  
Szive sohajtása.

Mesés csillagokból  
Álmai játéka,  
Sötét bánatomból  
Örökös árnyéka . . .

Piros almától  
Hajnal exakvótta,  
Szívárvány-csigában  
Aranyugor hozta.

Füst felhők között,  
Tündér-levegőben  
Láttott napvilágot  
Féreg-levegőben.

## ÁGICZAFA . . .

Ágiczafa virágozik,  
Az én szívem sóhajtozik:  
Ágiczafán fülemile,  
Szívem búbánattal tele.

Zöld mezőben járok-kelek:  
Ne lássanak az emberek!  
Szememre vágom kalapom,  
Galambomat úgy siratom.

Sötét darú száll felettem ,  
Rózsám küldötte érettem ;  
Mondd meg neki , darú madár :  
Felejtsen el a csapodár !

---

## PIROS RÓZSA KÖRBE

Sötét dani szőlőföldem,  
Rózsám küldte éretem;  
Mondj meg neki, dani madár:  
Telejtem el a csapadék!

## PIROS RÓZSA KÖDBEN . . . .

Piros rózsza ködben, aranyfátyolosan  
Jött a vidám hajnal s elterjedett hosszan,  
Szórta magáról a sok apró csillagot,  
Mint a munkás ember vetőben a magot.  
Nyikorgott a kutgém: itatott a szolga, —  
Verebek játszottak körüle a porba:  
S mintha az ég sírna, épen olyanformán  
Énekelt a csölönk, fenn a hegyek ormán.

Kertek alatt füttyszó s nagy ostor pattogás  
 Tán az öregbéres? — Ki is lehetne más?  
 Ő verte fel ma a vidám pacsirtákat,  
 Napkelte előtt már a dologhoz látott.  
 Jókedvűen szökik a csikó erre arra,  
 S vissza-visszanyerit egyet az udvarra. —  
 Gazdája utánanéz az uczajtóból  
 Valamit gondol, de nem tudatja szóbol.  
 Fejérnépjei a patak mellett mosnak  
 Talán száma sincs a sávolos abrosznak.  
 Annyit lapiczkáznak, annyt öblögetnek  
 Déli harangszó lesz, mig kiteregetnek.

Mindenfelé lárma, mindenfelé élet,  
 Hát te ur é k h á z a, mi történt te véled?  
 Hogy oly némán állsz ott, gyászban elha-  
 gyatva,  
 Se kapud, se ajtód, se ablakod nyitva.  
 A mult emlékeit hordozván magammal,  
 Betekintek hozzád, régi vonzalommal.  
 Fel is találom itt, jó öreg gazdádát,  
 Ezt az embertestbe lehelt barátságot.



Egyedül magavan, — ott ül karszé-  
 kében,  
 Még most is a régi panyókás mentében.  
 Félig ébren, félig folyvást szundi-  
 kálva,  
 Feje a karszéken félre van hajolva.  
 Minden csendes ... csak az órák kotyogása  
 Közé vegyül néha egy prücsök sirása.  
 A jó öreg álmát, ez itt szorult vendég  
 Egyhangu nótája késérgeti mindég.  
 Nincs senki körüle, egy két szót cserélni,  
 Régen volt hogy megholt, szegény öreg néni.  
 S hiában sovárogo, három fia után,  
 Mind a három együtt veszett el a csatán. —  
 Pitvarán fészköket, a fecskék megrakák,  
 Kertjében — mint eddig, virágzanak a fák,  
 Járnak a pillangók, dönögnek a méhek;  
 De elmaradtak a megszokott vendégek,  
 Nincsen egy lélek is az almafa alatt,  
 A kőpad mohos lett, — régen üres maradt..  
 Koczogtam az ajtón; de nem jött felelet,

Hallgatag csendesség uralta a helyet.  
 S midőn megállottam a szoba közepén,  
 Erőtlen nyikorgás történt a karszéken;  
 Rám nézett az öreg, bánat ült homlokán,  
 S sötét fájdalommal nyult a kezem után,  
 Egy mukkanásának sem hallottam neszét:  
 Néhány könnycsepp vala köztünk minden be-  
 széd . . .

Künn ébred, ide benn haldoklik az élet:  
 „Kedves jó öregem, a jó isten véled!”  
 Zokogva e rövid szókkal köszöntöttem,  
 Midőn az ajtóból visszatekintettem.  
 Istenem beh jó, hogy megfordultam nála,  
 Vállamon maradt ősz hajának egy szála,  
 Mit mellém fektetek minden éjszakára,  
 Emlékezetemnek aranyvándorára.

Hallgatag csendesség uralkodott a helyen.  
 S mindig megállottam a szoba közepén,  
 Itthon a kőreges történet a karszekken;  
 Itt nézett az öreg; de az út homlokán,  
 S sötét tájféltommal nyúlt a kezem után,  
 Egy másik kámbékák szorultak minden be-  
 Zárva a könyvbe, vagy a kőreges minden be-  
 Zárva a könyvbe, vagy a kőreges minden be-

Kövek, kövek, kövek, kövek, kövek, kövek,  
 Kövek, kövek, kövek, kövek, kövek, kövek,  
 Kövek, kövek, kövek, kövek, kövek, kövek,

**HAJA HAJA! . . . . .**

Haja haja! mégis haja! . . . .  
 Nagy az én szeretőm baja,  
 Nagy a baja én miattam,  
 Mert tőle elszakaszkodtam.

Erdőségben a lakásom:  
 Itt van az én aratásom!  
 Itt van az én kikeletem,  
 Ha a fokost emelgetem.

Hej gyöngyélet, betyárélet!  
Mért nem válhatom meg tőled?  
Elhagytam a kenyeremet  
S mire vetettem fejemet!?

A vármegye azt izente:  
S z ú k l e s z itt a Rába mente:  
Tűvé teszi egész határt  
S vasra veret minden betyárt.

Jól van: se baj, édes urak!  
Nem lesz azért köztünk harag:  
'Sz micsoda ez a kis határ?  
Ha port rugat Bandi betyár...

## ÚGY IMÁDLAK.....

Úgy imádlak, úgy szeretlek  
É t e n d ő - é t n a p \*) kereslek!  
Kérdezgetlek fütől-fától,  
Piros alkony sugarától:

Talán talán madár lettél?  
Kiszállottál, elrepültél,  
S holnap hajnal hasadtára  
Ide szállsz a rózsafára?

---

\*) Nagyítása az „egésznap“nak.

Talán talán virág lettél:

Kinyilottál, kifejlettél

S láthatlanul, alattomban

Illatozol ablakomban? . . . .

Hej, mily eszeveszett dolog?!

Gondolatom merre forog?

Pedig — most jut csak eszembe —

Ide szálltál a szívembe!



Talán talán virág jöttél:  
 Kinyitottál, kifejtetted  
 S látatlannal? Afattomban  
 Illatozol alkomban? . . .

Hej, mily eszeveszett dolog!  
 Gondolatom merre forog?  
 Pedig — most jut csak eszembe —  
 Ide szálltál a szivembe!

## ROZMARING SZÁL . . . .

Rozmaring szál piros pántlikára  
 Illik rózsám pörge kalapjára —  
 Rövid pruszká pillangós előre,  
 Illik rózsám karesu termetére.

Illik, illik, minden illik néki,  
 Kivált ha azt a k a p a r ó s t lépi:  
 Kis dolmánya félvállára vetve —  
 Egész falu bele van szeretve!

Bele volnék , hej magam is , régen ;  
 De ha nem kap a fejé r csel é den ,  
 Példázódtam eleget előtte  
 S az erk as , csak fülhegyre sem vette.

Fodormintás kertem alatt járok  
 V a d - r ó z s á v a l tömve van az árok —  
 Hej galambom ! ez a te képmásod :  
 R ó z s a volnál ; de v a d a szokásod !

## KURTA KOCSMÁN . . . .

Kurta kocsmán vidám ének:

Mulatoznak a legények —

Sarkantyuján Nyalka Feri

A nótát utánok veri.

Nyalka Feri híres gyerek

Ismeri öt erdő, berek:

Sötét csillag a vadonban

Ragyog; de csak alattomban.

„Bort ide a ki lelke van ,  
Csak azért is legyünk vigan :  
A bubánat tövése ág ,  
Magam vagyok rajt a virág.

Hej kocsmáros öreg após ,  
Ne csudáld , hogy borod kapós !  
Ma haragomban mulatok :  
Hijában csak sok a mi sok !

Reggel óta lesem várom  
Gyöngyből fakadt virágszálom  
S virágszálom a kis leány  
Más ölébe került talán . . . .

„Feri öcsém — szólt az öreg —  
Rosz hirt mondok igen neked :  
Sárga csikód elszabadult  
Most is szalad , úgy megvadult.“

„Vigye ördög, tartsa pokol!  
 Majd megtalálom valahol:  
 Hadd szaladjon, semmi gondom, —  
 Bort ide, ha egyszer mondom!”

S a kocsmáros bort hoz hamar —  
 Künn zúg, üvölt a zivatar,  
 Zúg Feri bal oldala is,  
 „Hej ha az a kis lány hamis.”

És újra szól a kocsmáros:  
 „Ki is tekinthetnél mármost  
 A tornácban Barna Peti  
 Galambodat ölelgeti.”

S a vad gyerek talpon terem,  
 Harag villámlik a szemén —  
 Haragja nagy, haragja mély!  
 De nem tör ki, de nem beszél.

Leteszi poharát legott  
És kitarja az ablakot,  
Egyet füttyent s néz tétova  
S visszafordul B e t y á r lova.

Egy ugrással rajta terem  
,Örök átok rád szerelem!'  
Elrohan az éjszakába — —  
S csendesség lesz a kocszába . . . . .



## BÁRSONYOS LEVELÜ . . . .

Bársonyos levelü

Piros rózsafára

Ezüst harmat csepent

Hajnalhasadtára.

Selyemcsókkal jött a

Tavas szellőcskéje ,

Lágyan megérinté

S lepihent melléje.

Arany levegővel  
Kedveskedett néki,  
Mely pelyhét a nap  
Sugarából tépi,  
S tündér álmakat vont  
Csillámló szemére  
S a harmat elaludt,  
Édes örömére.  
S álmadott . . . . álmából  
Lett a madárének,  
Melyből legtöbb jutott  
A fülemilének.  
S midőn fölébredett  
Hiányzott sugara:  
Titkon elcsente a  
Szentjános bogara.  
Ott hagyta a szellő,  
Lehunyt a napsugár,  
Álmát elsírta a  
Fülemile madár.

Ő meg neki adta  
 Magát bánatának  
 S bokor alá hullott  
 Árva violának!

\*

Elközelgett, eljött  
 Pirospüncösd napja,  
 Rajt lebegett a nap'  
 Arany patyolatja.  
 Piros pillék jöttek  
 Szivárvány ruhában  
 S lágy verőfényt hoztak  
 Gyémánt kalitkában.  
 Nagy tündérországnak  
 Volt ez ajándéka:  
 Igazi fáintos  
 Picziny kis portéka!  
 Át is adták azt a  
 Tavasznak magának,  
 A tavasz pedig a  
 Szerény violának . . . .

Jöttek azután a  
 Fürge kis leányok :  
 Neki estek a sok  
 „P ü n k ö s d i r ó z s á n a k“  
 S koszorut kötöttek  
 Gyönyörűet, tarkát,  
 Hogy „m e g h o r d o z h a s s á k  
 K i r á l y k i s a s s z o n y k á t.“ \*)  
 S a mint ögyelegtek,  
 A mint keresgéltek :  
 A kis violának  
 Rejtekéhez értek.  
 Király kisasszonynak  
 Rátüzték keblére

---

\*) A kis növendéklánykák Pünkösdi napján királynét választanak, azt tarka kendővel lefödve házról házra hordozzák, énekszó közben körültánczolják s fölemelvén megmutatják a kis virágos galambot nézőiknek s egy házzal odább sietnek.

S király kisasszonyból

Lett a nap tündére . . . . .

S elmentek dalolva ,

Kiki a párjával :

Tánczba k e r e k e d t e k

Azután módjával.

Örült , ki közülök

(\*) A violát hordta ;

Mikint g y é m á n t égett

A v e r ő f é n y r a j t a . . . . .

És elmúlt , elhaladt

Piros Pünkösöd napja ,

Megszűnt a kedv , a táncz ,

A dalok hangzatja ,

A viola elhervadt ;

De ott a g y é m á n t j a ,

Mióta e kis lányt

A szerelem bántja!

... , Barna lénny jön : virág van a kosarában!  
 Jere vissza , tarka madár , azaportán!  
 A világról sem bántom a jegenyét:  
 Ide csaltad magat szivem örömei!

## KIS KERTEMBEN . . . . .

Kis kertemben jegenyefa , kivágom!  
 Tarka madár fészkel rajta a nyáron ,  
 Tőle irtam galambomnak levelet :  
 „Küldjön csak egy virágszálat , ha szeret!”

Á g a s b o g a s diófára letettem , —  
 Aranyos volt még az ég is felettem!  
 Ágasbogas diófárul elvitte;  
 De nem hozott virágszálat helyette.



... Barna lány jön: virág van a kosarán!  
 Jere vissza, tarka madár, szaporán!  
 A világért sem bántom a jegenyét:  
 Ide csaltad magát szívem örömét!...

## SZENT IVÁNYI TEMETŐBEN . . . .

Szent Iványi temetőben  
Én temettem legelsőben  
Nagy titkosan minapába'  
Szomorufüz árnyékába.  
Szomorufüz volt a b á n a t ,  
Mely beárnyazta orczámat  
S a halott — e g y g o n d o l a t o m :  
Van okom rá , ha siratom ! . . . .

## AZT GONDOLNÁK . . . .

Azt gondolnák , pikós vagyok ,  
Mivel a szemem úgy ragyog :  
Pikós ám a veszedelem !  
Más ragyog ott — a szerelem.

A szerelem aranybogár ,  
Vitte volna el a tatár !  
Sugarat szór a szemembe ,  
Sötét bánatot szívembe.

Ide talál télben , nyárban ,  
Benn lakik a napsugárban ,  
Benn a fák zöld levelében ;  
De nem — — rózsám kebelében.

Hej , ha én kis madár volnék :  
Egy ily levél alá bujnék  
S a fa mellett elmentébe'  
Bele ráznám a szivébe !

## CSALÁDKÉPEK.

### I.

Hányadán van szomszédasszony?  
Mit motoráz a haraszton?  
S merre tollászkodik  
Inczipincz kis lánya  
Ki a legénynek csak  
Kótyonfüttyöt hánya  
S macskát árult zsákban  
A régi világban —

Mert magával együtt  
 (Csak ne is tagadja  
 Édes szomszédasszony!)  
 Erszényben kereste  
 A szerelem kincsét  
 S azért vetette meg  
 Sokszor a szerencsét.  
 Minek aztán az lett vége:  
 Elmaradt minden vendége!  
 S mint a madár kihullt tolla  
 A faképen  
 Hoppon maradt biz ő kelme szépen.

Ugyan édes néne!  
 De szómmal ne vétsek! —  
 Mondja meg csak nékem,  
 Mert hát tudnom kéne:  
 Ha e fütyfürüttyös  
 Hamis oldalborda,  
 Ki szösz fonókba csak



Czuczorkázni \*) horda:  
 Kapna-e most a legényen  
 Ha rábotlanának?  
 S uram bocsá! haza vinnék  
 Ó mobíliának?  
 Mert hogy a lány épen  
 Szemre való volna  
 Bizony nem mondhatnám —  
 Nem biz én . . . . Ihol na!  
 Tudja a kő: hány i b á j i ?  
 Meglassudtak a bokái,  
 Nagy t e l e n k e s bocskor  
 Csiszeg-csoszog rajtok  
 Tarka kendőjéről  
 Levástok a rojtok.

---

\*) Czuczorkázás egyik főbb mulatság vidékünkön  
 a fonóházakban, s abból áll, hogy egy tojásdad  
 nagyságu kendercsomag a tenyéren meggyuj-  
 tatik, mely ha égés közben fölszáll, a babonás  
 hit annak jeléül veszi, hogy a czuczorkázó gon-  
 dolata be fog teljesedni.

Viganója mintha  
 Őszi ködből lenne  
 Oly seszinü-forma —  
 Maga késértetként  
 Bugdácsolgat benne.  
 Kilencz batkát nem ér  
 A genyegunyája  
 S mintha pityeregne  
 Félre áll a szája . . .

Bizon elkelne most  
 Én csak azt gondolom  
 A szerelem nála,  
 Ha aranyos szála  
 Meleg szoba helyett  
 Kongó szive fölött  
 Gyöngyvirágos  
 Boldogságos  
 Tündérhálót szőne,  
 Oszd' a hálón  
 Mind, egy szálíg —

Lágy selyemből  
 Szerelemből :  
 Gyémántcsillag nőne .  
 Siró gyémántpettyek  
 Picziny apróságok \*)  
 A szerelem fáján  
 Harmatos virágok!

Ugy szeretné  
 Gögyölgetné  
 Lágy párnába  
 Göngyölgetné  
 Mindes mindig  
 Egyes egyig  
 Őket.  
 Adna gyöngyöt  
 Adna kácsit,  
 Énekelné  
 A „há j á c s i - t“

---

\*) Kis gyermekek.

A s z ö s z k é n e k  
 Piros almát  
 Adna játékszernek ;  
 A barnának  
 Keble halmát  
 Gyöngy szerelme  
 Birodalmát  
 Nyujtaná helynek ,  
 Lágy örömingernek.  
 Meséket mondana  
 Kis „H ő k k ö m J a n c s i r u l“  
 Tündér királyfinak  
 Gyémánt országirul,  
 Mellyeknek határán  
 A hét fejü sárkány  
 Kilencz mázsás karddal  
 Leskelődik vártán.  
 S minden isten áldott  
 Napon éhgyomorra  
 Fekete városból  
 Kap egy leányt sorra . . . .

Megmutatná nekik  
 Az „isten kalácsát“  
 Az ezüstös felhőt, —  
 A „fiastyuk“ mását.  
 S „csicsíababája!“  
 Elringatná őket  
 S gyönyörködve nézné  
 A kis szendergőket . . .  
 Az egyik álmában  
 Beszélne hozzája  
 Másiknak mosolytól  
 Kétfelé pattanna  
 Icsi piczi szája.  
 S ő — csak nézne,  
 Gondolkodnék:  
 Míg öröme  
 Felolvadna  
 S apródonként,  
 Kis gyöngyökben  
 Fakadna ki  
 Pilláira

Rácseppenvén

A kis lányra ,

Rácseppenvén

A kis fira.

S meleg csókot :

Á l o m p ó k o t

Lopna arczájokra

Piczinyi e

Szerelmesét :

S z ö v ö g e s s e n

Arany mesét ,

Tarka képet

Tündérszépet ,

Kikeletet ,

Zöld ligetet

Selyem pillájokra . . . . .

Aztán csöndes

Lenne a ház ,

Mint a virág-

Illatozás . . . .



Minden ember

Lábujhegyen

Távoznék a

Benyilóba ,

Csupán a pók szövögetne ,

S a szunyog énekelhetne

Bátran a kis

Vityillóba . . . .

Nem tenne egy

Kottyánást a

Falon a kakukkosóra ,

Rajta a pók

Biberkélne ,

Szövögetne ,

Mesterkélne ,

Lágy szálakat

Kötögetvén

A megállt nagy mutatóra .

Még a kandurt is kicsalnák ,

Mely a kályhán szundikolna :

Hátha maga meguntából  
 Nyeferegne, dorombolna.  
 Csak ő maga  
 A jó anya  
 Lenne lesen  
 Nagy titkosan  
 Nagy csöndesen.  
 S ha teszem, délután volna,  
 Midőn feléjük hatolna:  
 Kizárná a  
 Napsugarat,  
 Elkergetné  
 A bogarat,  
 Elfojtaná  
 Lélekzetét:  
 Hogy legyen csönd, —  
 Legyen sötét.  
 Neheztelne a madárra,  
 Mely a ház falára szállna —  
 S a lehulló falevélre,  
 Mely rákapván a lágy szélre

Kis ablakára k o p p a n n a.  
 S maga mint a  
 Szent madonna,  
 Áhítatos  
 Csöndességgel  
 Kötne frigyét  
 A nagy éggel . . . . .

S ha végre fölébrednének,  
 Lenne öröm, lenne ének!  
 Tarka-barka gallant  
 Kötne hó-nyakokra  
 Piros pipót  
 Gyenge bábojokra:  
 Az öröm patyolatába  
 Pólyázná be őket  
 Hamarjába'.  
 Ölében tartaná  
 A szebbiket  
 Mint a virág  
 A harmatot

Rácsókolván  
 Ötöt-hatot  
 Igazán kedvére,  
 Édes szerelme e  
 Rózsalevelére . . . . .

S míg szájával  
 Czuczorgatna  
 Spillangókat  
 Mutogatna,  
 Csiribolván  
 Mint a madár  
 A kis vergődőnek:  
 Megvizsgálná  
 Apró fogát  
 Adna neki  
 „Csiga-bigát“  
 S mutogatná  
 Hogy a „böcczék“ jőnek . . . .

Igy mulatna véle ,  
Míg az égbolt széle  
Piros rózsa-  
Koszorúval  
Nézne szemközt  
A fiúval.  
S a koszorún itt is , ott is —  
Mint a harmatcsepek —  
Ragyognának a csillagok  
E kis aranypettyek.  
S az alkony sok csillagával  
Elégedetten magával  
Megjönne a házigazda  
S fütyszó mellett beballagna ,  
Ráborulna szép nejére  
Ráborulna gyöngyfiára —  
Aztán átvenné karára ,  
Az öröm lágy vánkosára.  
S szívét , lelkét odaadná  
Kedvesinek ,

Kik örömmel közelibe  
 Röppentenek,  
 Ki ölére, ki nyakára  
 Mint a madarak a fára,  
 S csókolgatván össze vissza,  
 Nem is lenne vége-hossza -  
 Az örömnek, vigadásnak,  
 Szelid galamb nevetésnek,  
 Szerelmeses dalogásnak.....

Lássá, édes szomszédasszony,  
 Ez az a r a n y b á n y a !  
 Itt gyűjtene kincset :  
 H á z i b o l d o g s á g o t  
 Czéda kis leánya.  
 Itt az örömálmak  
 Aként fakadnának,  
 Mint tavaszhajnalon  
 Virági a fának.



A virágos fának  
 Meg van a galambja,  
 A családörömnök  
 Saját édes gondja!.....

## II.

Édes cziczám ,  
Kis tubiczám !  
Csücsülj ide mellém.  
E lombos fa árnyékára  
Nem hat el a nap sugára.  
Tavasznapfény  
Arany ragyogása :  
Égben nyilott  
Virágok hullása.

A természet  
Ünnepi ruhában :  
Gyere kincsem ,  
Ne légy a szobában !  
Nézd mit csinál  
Piczi lányod ?  
Virágot köt  
Bokrétának.  
Magas fűben  
Ül a másik ,  
Lassan álmait meséli  
Önmagának —  
S keresgéli  
Az elröppent  
Budabácsit.  
Oldalánál  
Száll a pille ,  
Kis kezével  
Hozzá legyint ,  
S munkájába  
Merül megint . . . . .

Nézd, ott az a  
Korhely gyerek  
Hogy nyargal a  
Nádparipán?  
Vigyázz rá csak:  
Mindjárt fenn lesz  
Azon a kis  
Cseresznyefán.  
Ahol van ni!  
Nem mondtam-e?  
Már fölmászott  
Ő kegyelme.  
Kezén kosár,  
Száján a „h e s s !“  
Talán madár-  
Fészket keres? —  
Vagy úgy? ni: lám  
A kis gonosz,  
A cseresznye  
Után kapoz!  
S kergeti a

Madarakat :

L e c s i p á g n a k

Igen sokat.

„Vigyázz fiam,

Megfogódkodj’ :

Le ne csusszék

Piczi lábad !

Csak halkkal menj ,

Ne hajtsd meg úgy ,

Mert eltöröd

Azt az ágat . . . . .’

„Kele-kele-kele-füzfa!“

Hallatszik a kertek alatt

S a kis ficzkó le a fáról

Egyszeribe odaszaladt.

Kertek alatt , árokháton

Ül a „pajti“, sipot csinál,

S királyilag érzi magát

A nap meleg sugárinál.  
 Nojszen ha most összecsusznak  
 S egy ideig csicseregnek:  
 Tudom, jaj lesz a tóparton  
 Azután a luderegnek.  
 Míg utánok néz az „anyjok”  
 S látja a két kis cselédet \*)  
 Pálczikákkal, kavicsokkal  
 Hogy üzik a mesterséget?  
 „Ej, ej, Fercsi! mit miveltek?  
 Várj, várj! . . csak így viseld magad’  
 Fogadom, hogy még ma kikapsz:  
 Hátrakötöm a sarkadat! . . . ,“  
 . . . . S a két vitéz nagy sebesen  
 Megoldja most a kereket  
 S elbujván a gyepű mögé,  
 Várja a nagy jelenetet . . . . .  
 Minden néma . . . . . csak a bogár

---

\*) A „kis cselédem“, „kis szógám“ kedélyes megszólításokat gyakran használják, kivált a nők, apró fiúk’ irányában.



Döngicsél a kis sövényen :  
Senki sem jön . . . . s a két korhely  
Megint szabad kedvenként . . . . .

\*

Ah mi szép ez ,  
Ah mi kedves !  
A szív érez ,  
A szem nedves.  
Rózsatenger ,  
Tavaszz , tavasz !  
Beléd arany-  
Magot vete ,  
Hogy boldog legyen az ember ,  
A természet  
Lehelete.  
Van tárgya a  
Képzeletnek ,  
Ha a virágok nevetnek ,  
Van tárgya a  
Szerelemnek :  
Oldalánál

Kedvesimnek;  
Az örömnek  
A reménynek  
Ezer titkos  
Sejteménynek;  
Édes-kinos  
Aggalomnak,  
Elmerengő  
Fájdalomnak . . . . .

S ez mind együtt  
Olyan édes  
S titkos nyelve  
Oly beszédes! —  
Ez a szívnek  
Nagy ünnepe,  
S az élet szent  
Költészete!

---

## PILLANTÁSID . . . . .

Pillantásid úgy nevetnek  
Beillenél kikeletnek ,  
Ajkad kettérepedt bimbó ,  
Csókom rajta a pillangó.

Haja , haja , kis angyalom !  
A te orczád virághalom ,  
Arany felhő sir felette  
Könyeivel behintette.

A szerelem a szerelem  
Aranypárás felhőt terem:  
Megvert engem az esője  
S nem szabadulhatok tőle!

---

A szerelem a szerelem  
 Aranyosra tehető terem:  
 Mégért egyen az egész  
 S nem akadályozhat föl!

## ISPILÁNG . . . .

Ispiláng, ispiláng,  
 Ispilángi rózsa!  
 A szived galambom,  
 Szivemnek adósa —  
 Rózsa volnék, piros volnék  
 Magam is;  
 De miattad elhervadok  
 Te hamis.

Selyempendel derekadon  
S kényes picziny kis lábadon  
Kék k a r a z s i a \*)  
Zöld selyem rostra . . . .  
Szederszemü piros gyöngyöm  
Fordulj ide jobbra!

Azt fogadtad, hogy szeretsz ,  
S elszaladsz előlem ,  
Másra kacsint a szemed :  
Jaj mi lesz belőlem ? . . . .  
Szél fujja pántlikádat ,  
Harmat lepi bokrétádat —  
Magad pedig — ihajdárum ehen ni!  
Másfelé még y, más karjába pihenni. \*\*)

---

\*) Czipőféle.

\*\*) Több tételek le költeményben egyenesen a nép ajkáról vannak véve változtatás nélkül.



## SZÜLŐFÖLDEM . . . .

Szülőföldem levegője b u b á n a t !  
Felölelek lelkemre , ha nem bánod ,  
Fürödjön meg benned minden gondolat ,  
Mely a lélek gyökeréből felfakad.

Napsugáros rónaságnak ölében  
Harmat ég egy barna kis lány szemében ,  
Göndolatim gyöngye e kis lány maga  
És a harmat bánat omnak csillaga.

E csillagban fürdik lelkem maga is :

Bele vitte a szerelem oda is

S a szerelem iczin-picziny tündére

Arany álmod borított a szemére . . . . .

## ALKONYUL A PUSZTA . . . . .

E csillagban tűnik felkom maga is:

Befe vitte a szerelem oda is

S a szerelem ism-pisiny tündére

Arany álmat borított a szemére . . .

## ALKONYUL A PUSZTA . . . .

Alkonyul a puszta végtelen határa  
 Piros pillangókká vált a nap sugára  
 Rengő cseppekben hull az esthajnal vére  
 A csillámló tóra a lápok szemére.  
 Lassanként születik a köd gombolagja  
 Fonalának szálát a sötét éj fogja:  
 Növekszik növekszik, míglen utóljára  
 Szemfedőként borul a táj homlokára.

De szép csillag kél a távol pusztaságon :  
Ragyogó harmat ez egy sötét virágon ,  
Vagy elhalt délibáb' sirjából nőtt virág —  
Mi is volna más, a csárdai mécsvilág?  
S a puszta közepén magányos csárdában  
Dalolgat egy kis lány szomorúságában  
Dalában — úgy tetszik — mintha lelke

,Tulipános ágyban, rózsapárnán hálók,  
Hej rózsapárna a betyárt megilleti  
Az ágyát harmatos lilomkéz veti.'

„Mondhatom a nóta körömre van szedve! —  
Bicczent a kocsmáros s kigyulad a kedve —  
A kocsmáros vigad ; de szép barna lánya  
Szomorún ballag ki a ház pitvarába.

„Hová édes szógám?“ ezt meg így köszönti,

Míg taplósüvegét szemére billenti  
S egy ártatlant simít a kis leány képén  
Aztán végig néz a csárda többi népén.

„Hát te mit busulsz itt, piros Gyurka  
Öcsém?

Még ma egy kukkot sem szóltál, csak  
ellessém!

Hadd halljam a végét annak a nótának:

— A szegény legénnyel be czudarul bán-  
nak! —

„Hej, hogy daloljak én, édes bátyám-  
uram!

Mikor a szívemnek szomorusága van  
S titkolni nem tudom, mondani nem merem  
Saját magamat is csak alig ismerem.“

Szól Gyurka s bele kezd mégis a nótába

S énekszóval lép ki a ház pitvarába :

— Hej az angyalát is ennek a világnak :!

A szegény legénnyel be czudarul bánnak! —

Pitvaron a kis lány szemközt tekint vele:

Mind a kettő néma ; de szívök oly tele

Csak egyetlen szó is hozna boldogságot ;

De nem úgy nevelik a vadonvirágot !

Lesüté szemét a gyönyörű hajadon

Mivel szégyenlős is , szemérmes is nagyon

S félénken ballag el odább a vad

gyerek ,

Kit meg nem iesztné máskor egész sereg.

Néma busongással ül paripájára

S csak úgy lopva tekint vissza a barnára

„Boldogtalan lettem, s nincsen a ki szánna,“

Hej pedig a kis lány sirva néz után-

na . . . . .



## PIROS AZ ÉG . . . . .

Piros az ég kelet felül

Fáj a szívem kívül, belül —

Fáj a szívem te éretted

Hej mióta rabbá tetted.

Jaj Istenem, jaj istenem!

Csiklandik a jobbik szemem,

Hej pedig ez kényes dolog:

Tudom, megint érted sirok.

Esik eső szép csendesen . . . .

Érted sirok keservesen :

Leteszem a furulyámat ,

Úgy sem hallod a nótámat.

Ki ballagok éjszakára

Édes apám tanyájára ,

S várlak az éj csillagzatán

Hajnal előtt , hajnal után . . . .

HUGOMASSZONY

## HUGOMASSZONY . . . . .

Hugomasszony, jaj be csinos!  
A pendele b é c s i p i r o s ,  
Pendelén a rövid derék  
Oly karikás, mint a kerék.

Holdvilág a fejkötője ,  
Sziporkát hány a czipője ,  
S mint a pille lebeg rajta  
Az a k e n d e r m a g o s t a r k a .

Bántja talán a szerelem?  
 Kanyarintson egyet velem!  
 Ha magával tánczra kelek,  
 Majd meglátja, ki a gyerek?

Rajtam kitenni nem hagyok,  
 Kemene si gyerek vagyok!  
 Nem ám csak amolyan izé . . . .  
 Úgy nézzen a szemem közé!

## MEGY A KOSAR \*) . . . . .

Megy a kosár , megy a kosár :

Ugyan mi van benne ?

Arany alma , arany pohár ,

Piros galamb , hajnalsugár !

Megy a kosár , megy a kosár !

Vajjon merre s meddig ?

Tündérlábacsák nyomába ,

A szerelem udvarába.

---

\*) Egyik leg megszokottabb játéka a népnek.

Megy a kosár , megy a kosár !

Ugyan mi van benne ?

Leány mátk a pirosbarna :

A kinek kell , válasszon ma ! . .

\*

Megy a kosár , megy a kosár !

Ugyan mi van benne ?

Arany alma : arany pohár ,

Fürge legény , mint a madár.

Megy a kosár , megy a kosár !

Vajjon merre s meddig ?

Zöld erdőre , sík mezőre ,

Szóke fihoz menyekzőre . . . .

\* \* \*

Hej , gyere förgeteg !

Hozd el a felhőket :

Legyen záporosó ,

Mossa össze őket !



## PEJ PARIPÁM . . . . .

Pej paripám a kis ráró  
 Igen igen tüzesjáró:  
 Ha kedve jön s neki ered  
 Még el is hagyja a szelet. . . .  
 Kiaranylott a napsugár:  
 Hullámszik a róna határ,  
 Ezüst ködben usznak a fák,  
 Gőzölög a marczi láp.

Én meg, mint felhő a napon,  
Úgy rohanok át a sikon;  
Játszik a nap az arczommal,  
A szél tollas kalapommal.

„Hová hová?” így kérdenek  
Azt felelem: erre lenek!  
Minek adjak arról számat,  
Ha megnézem a rózsámat . . . .

Édes lovam, pej paripám!  
Elveszett a rézkarikám  
S letörött a tollam hegye;  
De semmi baj, nyila vigye!

Bársonymezőn, ezüstitavon  
Kis csillogó madár vagyon,  
Ez a madár a szerelem,  
Galambomhoz beterelem.

Szakasztok ott a tollából,  
 Hogy ha nem ád jó szántából,  
 S tudom a kis rózsám nyomba,  
 Bele tüzi kalapomba.

Egyesre felhő ejébe  
 Megszólaltak a harangok —  
 S oly igen fűt szívünknek, hogy  
 Elröpkéntek a galambok...

## SZEMETELT AZ ŐSZI ESŐ . . . .

S z e m e t e l t a z őszi eső;  
 De a nép a mezőn maradt —  
 Galambok a fa tetején  
 S én rózsámmal a fa alatt . . . .  
 Ő sem szólott, én sem szóltam;  
 De gondoltunk mélyet, szépet:  
 Hallgattuk a levélzörgést,  
 S fölöttünk a szárnyas népet . . . . .

Egyszerre felhő elejbe  
Megszólaltak a harangok —  
S oly igen fájt szívünknek, hogy  
Elröppentek a galambok...

## ICZIN-PICZINY KIS LÁNY . . . .

Iczin-picziny kis lány,  
 Gyere édes szépem!  
 Nem vagy te sem ingem  
 Sem gallérom nékem.

Mégis úgy szeretlek,  
 Nem találom helyed,  
 Órák számra is el-  
 Beszélgetnék veled.



Ülj csak az ölembe ,  
Nem veszik rossz néven :  
Ugy sem öleltelek  
Immár réges-régen.

Hadd simogassam meg  
Gömbölyű orczádat ,  
Szétlebegő fürtöd ,  
M u d i r k a \*) kis szádat.

Iczin-picziny kis lány ,  
Édes , édes szépem !  
Van-e már szeretőd ?  
Ugyan valld meg nékem !

Csak azért kérdem ám ,  
Mert az idő forog ,  
S én is helyt állok , ha  
Rákerül a dolog.

---

\*) Parányi , igen picziny.

## SZŐKE GALAMB . . . .

Szőke galamb turbékol a kert alatt  
Oda szállott a lelkem is , ott maradt :  
Szőke galamb repülj felém , ha szabad !  
Szerellemmel , virágokkal  
Hintem meg az utadat.

Hiv ölemre , kebelemre fogadlak ,  
Tarka selyemkendőmmel betakarlak  
S hogy a lehelet se érje arczádat  
Csak egyetlen egy kis csókkal  
Aranyozom meg szádat.

Szerelem lesz keblemen a vánkosod ,  
Szemeidet rózsaharmatban mosod  
S álmodni fog tündérálmat kebeled  
Gyönyörün ragyogót , mint a  
Napsugáros kikelet ! . . . .

---

## FÉLIGMEDDIG . . . .

Féligmeddig biz este van :  
 Harangoznak a faluban —  
 Megállott a kaszássereg :  
 Imádkozik két jó öreg.

Az egyikét hideg leli ,  
 Fogait is összeveri —  
 Úgy rázza , csak úgy csikorog ,  
 Mégis újra megy a dolog.

„Ugyan menjünk haza, sógor,  
Tán meghasznál egy kis ó bor?”  
De a beteg nem is felel;  
Újra suhint és újra szel.

„Apám uram! kérem kendet:  
Hagyjuk abba ezt a rendet!  
Sietnem kell haza nagyon:  
Szeretőm halálán vagyok.”

„De már az más, fiam, ...gyere!”  
Egy pillantást cserélt vele  
S vállára vetve a kaszát,  
Haza felé vette magát...

# EST BORONG . . . .

Est borong a  
 Megfáradt világon ;  
 Sir a szellő  
 A reszkető ágon.  
 Gyengén piheg  
 A virágok melle ,  
 Lány fűszálon  
 Elaludt a pille.



Néha felfel-  
Sohajtnak a lombok  
Egyegy titkos  
Imádságos hangot:  
Mintha itt egy  
Tündér sirbolt lenne,  
S a szerelem,  
Haldokolnék benne.

Hattyu a tón,  
Virág a tó mellett,  
A virágon  
Ábrándozó szellet,  
Mely egy új ég  
Csillagával játszik  
S szinte szinte  
Meggyuladni látszik.

Ah, ez új ég  
Szép szemed galambom!  
Gyémántharmat

Piros rózsalombon.  
Lombod egy kis  
Madár látogatja  
E kis madár — —  
Lelkem gondolatja.

Akarnád csak,  
S lenne örömelet:  
E kis madár  
Itt maradna véled;  
S hű szerelmed  
Virágos fájára  
Fészket rakna  
Hajnalhasadtára!

## CSAK EGY AZ ÉN 'SÜRGYE . . . .

Csak egy az én 'sürgye-szárom . . . .

Van szeretőm kettő három ,

Ha a kedvem neki derül

Még talán majd több is kerül.

Szép a harmat a rózsatőn :

Kapsz-e kis lány a szeretőn ?

Ugy-e hogy kapsz ? azért mondom !

Majd te reád is lesz gondom !

M é z e s m á z o s a beszéded ;  
Dehogy engedlek én téged :  
Csak azután csalfa<sup>z</sup>ne légy , —  
Csipje meg orczádat a légy !

---

Mérem a napot a kezébe ;  
 Dehogyan engedlek én téged :  
 Csak azután csallan legy , —  
 Csipje meg orcsodat a legy !

## CSORDAHAJTÓN , . . . .

Csordahajtón kis pacsirta füttyörész ,  
 Nincs erdő , nincs bokor , akar merre néz :  
 Bokor : a nap , erdő itt : a levegő !  
 Jó kedvében ezek között lebeg ő.

De most nincsen szegénykének jó kedve ,  
 Úti porban kesereg elfeledve . . . .  
 Repülj ide , hozd ide kis kebeled :  
 Ugyis egyforma sorsom van te veled !

Tudom te is szeretődöt siratod ,  
Hogy megjöjjön alig várod a napot :  
Sirj hát együtt , kis énekes , én velem —  
Látod , látod : mily nagy baj a szerelem !?



## HAJ NO FAKÓM . . . .

Haj no fakóm! ne fordulj a tarlóra :  
Betekintsünk galambomhoz egy szóra —  
Az én lelkem gondolata napsugár :  
A legeslegszebb virághoz ide jár.

Szőke virág, ölelem a lelkedet ,  
Süsd le hamar sötét csillagszemedet!  
Mert ha még csak egy sugara rám ragyog  
Még ebben a pillanatban meghalok.

Menjünk fakóm , hagyjuk itt ezt a helyet ,  
 Veszedelmes ez az utczaszegelet :  
 Egész tüzes tengerre lett kebelem —  
 Verjen beléd a fürgeteg szerelem !

## • MAGYAR MENTE . . . .

Magyar mente az alkony ég,  
Az uristen varta :  
Táméntalan aranygombok  
A csillagok rajta.

Rátüzte a fejér holdat  
Fényes bokrétának ,  
Ugy keríté nyakába egy  
Kedves betyárjának.

Vén betyár ez az ős világ,  
Beül a kocsmába  
S ha azután neki indul  
Csetlik-botlik lába.

Keresztbe áll mindkét szeme,  
Nem tud magyarázni:  
Csak a somlaitól lehet  
Ennyire elázni.

És asztal alá bicsaklik,  
Azt se' mondja: három!  
S egykét lapos pillantással  
Befödi az álom. —

De csak egyszer tudja meg, hogy  
Hányat vert az óra?  
Kiront, mint a veszett fene,  
A czimbalomszóra.

S ha bele áll a verbungba :  
 Bizon úgy kirakja ,  
 Nem járta úgy apánk hetven-  
 Hetedik nagy apja . . . . .

A felkantározott idő  
 Ennek paripája ,  
 Az ördög se' birna vele ,  
 Oly kemény a szája.

Sokszor a zablát is csaknem  
 Már ketté harapta :  
 Jó , hogy hamar a vén betyár  
 Sarkantyúba kapta.

S jó egészséget mondván a  
 Legsebesebb szélnek  
 Mentek — s ha tán meg nem haltak,  
 Még maig is élnek !

# JAJ ISTENEM .....

Jaj istenem, be megestem!  
 Szőke galambot kerestem  
 S barna holló, a bubánat  
 Árnyékolta be orczámat.

Piros fonál arany tűben .....  
 Az én szívem veszendőben;  
 K u t b a e s t e m \*) száz ölnyire:  
 Várákozom valakire.

---

\*) Szerelmes lettem.



Kisohajtok a kertszerre :  
Édes babám , gyere erre !  
Huzz ki jövő vasárnapra ,  
Ha t ü s k é r e , ha p á z s i t r a . . .

Ez a kis lány , hamis kis lány :  
Csíp a szeme , mint a csalán —  
Övé lett a szivem fele ,  
S bubánatot vetett bele.

Hányszor fogadtam meg immár :  
Odébb szállok , mint a madár !  
De mihelyest újra látom :  
Elfeledem fogadásom !

## LECSÖPPENT . . . .

Lecsöppent a hajnal vére

Szőke leány kebelére.

S épen midőn kértem tőle

Piros rózsá lett belőle.

Tartsa meg a piros rózsát

A szerelem takaróját:

Piros rózsá tövist terem,

Bubánatot a szerelem!

## CSENDES ÉJJELÉN . . .

Csendes éjjelén a holdvilágos tájnak  
Zöld mezőben hangos pitypalattyk járnak;  
Künnmaradt a nyáj; de néma a kolompja —  
Üresen lobicskul a révészek kompja.

Beszél a természet a part' füzesében  
Egy kis furulyának bágyadt énekében;  
De hamar elhallgat tündéri beszéde:  
Lódobogás hallik a távol ködébe'!

Közelebb közelebb jön a zaj . . . s végtére  
Három lovas ér a magas part szélére  
S hol legnagyobb a víz, legmélyebb az árok:  
Keresztül szöktetnek a szilaj  
betyárok . . .

## MÁKSZEM PIROS BOGÁR . . . .

Mákszem piros bogár

A szerelem gondja :

Hova tart , merre jár ?

Senkinek sem mondja.

Zizereg , keresgél

K e r e k e r d ő szélen ,

S talál harmatcsepet

Liliom-levélen.

Megis fürdik benne  
 Tizszer is napjába',  
 Törülközik a nap  
 Aranyugarába.

Elrabolja álmát  
 A kis ibolyának,  
 Abból teremt ezüst  
 Felhőket magának.

S az ezüst felhőket  
 Kis rokkára vonja,  
 Tündérhálócskáit  
 Mind ezekből fonja.

Bele fonja a szép  
 Szivárványszálakat  
 A hold ragyogását,  
 A napsugarakat.



Szent-János bogarát  
 Tündöklő sirálynak  
 S a nevető szellőt  
 Éneklő madárnak.

Aztán a szerelem  
 Rózsáira rakja,  
 S a legszebb lányokat  
 Odacsalogatja.

S mindaddig m e s t e r k é l,  
 Míg a sors elválík,  
 S tündérhálójába  
 Kerülnek e g y s z á l i g.

Fájdalomtövisből  
 Csinál aranytőket,  
 Annak hatalmával  
 Teszi rabbá őket.

S a legeslegszebbnek  
 Befészkel szivébe,  
 Mint a hajnalesillag  
 A tündérmesébe . . . . .

## HA NEM SZÓLNÁNAK . . . .

Ha nem szólnának ellene  
Házasodnom is kellene,  
Édes anyám! a fonóba  
Elmehetne csoszogóba \*)

Vigye oda izenetem':  
Szőke piros lány kell nekem!  
Szép legyen, mint a kaláris,  
Sirassa meg a madár is.

---

\*) Előleges körülnézés mátká után.

Megmondhatja egyenesen :  
Elélünk ám szép csendesen ,  
Mert én szelíd gyerek vagyok ,  
Kivált mikor csókot adok.

Ha kedvem jön néha néha  
Bebotlom a fogadóba ,  
Megis járom a hogy lehet ,  
De a jó kedvről ki tehet ?

Duka helység határában  
Mag is van a vadalmában :  
Bennem is van egy kis hiba ;  
De azért nem lesz galiba.

Van szívemnek rózsafája  
Szerelem lett a rózsája ,  
Annak adom azé lehet ,  
Ki leges legjobban szeret !

---

Megmondhatja egyenesen :  
 Előünk ám szép csendesen,  
 Mert én azelőtt gyerekek vagyok,  
 Kivált mikor esőket adok.

Ha kedvem jön néha néha  
 Bebotlom a fogadba,  
 Megis járom a hogy lehet,  
 De a jó kedvetől ki lehet?

## ÉDES HUGÁM . . .

Édes hugám, szid az anyád,  
 Eltörött a karafinád!  
 Mi volt benne? — szivalicza? —  
 Ne szaladj el te kis bacza!  
 Hiszen nem bántlak én téged,  
 Piros csillag a szépséged!  
 Bántson a megcsalt szerelem,  
 Ha szóba nem állasz velem . . .

Ugy szeretem pillantatod,  
Mint a levegő a napot:  
Volna szívem aranyhajnal  
Ott ragyognál te bizonynyal!

---



## ÖRÖMMEL PILLANT . . .

Örömmel pillant a nap aransugára  
A falusi háznak picziny udvarára.  
Szelidség mindenütt, nincs egy rossz szó,  
harag —  
A jó öreg künn a fa v á g i t ó n farag.  
És sürr-forr körüle a ház többi népe  
Örege, apraja, csunyája és szépe:  
A vidor leányka teli zséterével

Pelyhesedő bátyja hosszú gereblyével;  
 Csöbörrel a szóga kétszerezve a neszt,  
 Gondolom, tán épen ita t ó r a e r e s z t.  
 Egy örökben tartott kis lány a seprüvel,  
 Kit isten nevében k e r e s z t a n y j a nevel.  
 Üres b o r í t ó v a l a z ü l l ö t t \*) anyóka:  
 Elvitte két tyukját az éjjel a róka.  
 A kakas jó reggelt k u k o r í k o l néki,  
 Felé g á g o g a l u d s a tollait tépi.  
 S á p o g v a t e t y t y e g a ruczák nagy se-  
 rege,  
 S mind a folyónak tart apraja, örege.  
 Hetykén pöffeszkedve jön a kevély páva,  
 S helyet foglal egy nagy szeder árnyékába'.  
 Nézi a kan póka felfuvalkodottan,  
 S nagy u d r i k u l á s s a l üdvözli legottan;  
 De az elsátoroz, karikás lesz hossza,  
 S csak egy b é b u k k o t sem felel ennek  
 vissza...

---

\*) Öreges.

Az udvar porában pacsirták fürdenek:  
Örülnek a napnak s a lágy selyem fűnek.  
Méhék eresztenek s kis pillangók járnak  
Hosszu szálai közt a lágy ökörnyálnak . . .  
Jó kedvű lármát üt künn a rongyász-  
gyerek,

Mert igen kapósak a piros késnyelek.  
Kertek alatt csölönk s hangjai a sipnak  
S a falu kutyái közibe ugatnak.

Dél felé beköszönt a jó tiszteletes:  
 Kinézése szelid, hangja oly öreges.  
 Sétálásból tért meg: leül a lóczára:  
 Hóna alá szorúl hosszú pipaszára.  
 „Na édes hiveim! hát hogy' s mikép vagy-  
 tok?

— Így kérdezősködik — gyere errébb a p-  
 j o k!

Ülj le ide mellém, ne félj', nem bántlak ám!“  
 „Ej sz' azt ugyis tudom, tisztelendő atyám!“  
 Egymás mellé ülnek és elbeszégetnek:  
 Leginkább örülnek a jó kikeletnek.  
 Elmondják, hogy milyen szépek a vetések!  
 Lesz, hála istennek! szüleség és étek.  
 Előhozakodnak a régi napokról,  
 Az előbbi időben kihalt lakosokról  
 Míg azt veszik észre, hogy tizenkét óra  
 S imádkozni kell a déli harangszóra ....

## EZ A SIK ....

Ez a sik az én határom:

Galambomat ide várom,

Rajt legel a jó sz á g o m \*) is

Azért vagyok itt magam is.

Ellenségem a szomszédom:

Leetetni volna módom;

De ráhajtani nem merek:

Títtyák a hűtősemberek.\*\*)

---

\*) Vidékünk egy részén a jó sz á g nevet leginkább a szarvasmarhákra használják.

\*\*\*) A falu előljárói.



— Mit nekem a hűtös felek?  
Törődném is sokat velek,  
Csak az a kis pirosbarna —  
A biró lánya ne volna!



— Mit nekem a hűtös felek?  
 Törődöm is sokat velek,  
 Csak az a kis pirosbarna —  
 A bird lány ne volna!

## NEM ADHATOK . . . .

Nem adhatok róla számat,  
 Hová tettem furulyámat?  
 Tegnapelőtt este óta  
 Aluszik benne a nóta.

Valahol a berek alatt  
 A virágos réten maradt,  
 Annyit nótáztam ott vele,  
 Mint egy árva fülemile.

Árva vagyok, árva lettem:  
 Furulyámat elvesztettem —  
 Pásztor Gyurka!\*) itt a késem:  
 Faragj egyet, kérlek szépen.

Bátyámuram tanyájára  
 Igyekszem ma éjszakára:  
 Mulatóba, köszöntőbe,  
 Oda át a sík mezőbe.

Sík mezőben télen nyáron  
 Sir a madár a nádszálon  
 S felső szeren, alsó szeren  
 Rózsa terem a kenderen.

Az a madár az én szivem  
 Egy kis lányra vár szüntelen  
 S körülötte rózsá terem:  
 A szerelem, a szerelem . . . . .

---

\*) Szokásban van a népnél foglalkozásáról nevezni egymást, mint például: Pásztor Gyurka; Bakter Istók sat.

168

## KUKORICZAKÁKÓN PILLE . . . .

Kukoriczakákón pille . . . .

Itt van a csók rózsám, kell-e?

Ugy ráillik picziny szádra,

Mint a pille a virágra.

Kerek ajkad kis czimbalom,

Megpengetem, ha csókolom:

Keseregjen a nótája,

Mint a mezők pacsirtája.

Tetszik nekem a bánatos . . . .

Ne légy olyan akaratos :

Adj egy csókot , hej csak egyet !

Nem kérhetek kevesebbet.

Hull a harmat : sirnak a fák ,

Sir a lelkem is hogy ha lát !

Tündérharmat a szépséged , —

Hej be kár , hogy más bir téged !

## BECSKEREKEN . . . . .

Becskereken, holdvilágos éjszakán  
 Ki zörget egy barna kis lány ablakán?  
 Becskereki Bandi: te vagy ugye bár?...  
 Vissza-visszaszáll fészkéhez a madár.

S hogy beszólott, besohajtott ablakán,  
 Keservesen sirt a kis lány azután;  
 S mintha felhő terül az ég boltjára:  
 Elborult a két csillagszem sugára.

,Na, ne busulj, édes kedves galambom!  
Visszajövök k i k e l e t r e, ha mondom!  
Felelt Bandi s villám lett a ló lába,  
Még a jó gondolat sem ért nyomába. —

Becskereki határszélen csárda van,  
Berugtatott oda Bandi szilajan,  
S nagyot ivott nagy bújának miatta,  
Szive titkon a kis barnát siratta.

Megfizette becsülettel a borát,  
S kalapjáról leoldá a pántlikát,  
Összetekergette szépen csomóra,  
S félrement a többi közül egy szóra.

,Kocsmárosné! hej, ne legyen terhére:  
Ballagjon be a városba estére,  
S adja át ezt galambomnak magának —  
Nem a két nap veszem hasznát csókjának.



Mondja meg, hogy nyomomban a vármegye,  
 Szorítanak; — de szivére ne vegye!  
 Emlékezzék vissza adott szavára; —  
 Megkeresem, ha élek, nemsokára . . . .

## KÖRÖSPARTON . . . .

K ö r ö sparton ingó fűszál:

Az én babám arra kaszál,

Gondolatom minapába'

Bánatosan járt nyomába.

Egyet fürdött a lágy fűben

Siró pacsirta képiben,

S rárepült a kalapjára,

Ott aludt el szegény pára! . . . .

---

174

## HAJ REGÜREJTEM \*)

Haj regürejtem !

Elregülöm ezt a kis lányt

Ha el nem felejtem . . . . .

Karácsonkor, holdsugárból

Kis pillangók járnak ,

Piros kosár uszik velők

A merre csak szállnak.

A kosárban

Selyem ködben

---

\*) Tájéunkon uj esztendő körül házrul házra járnak a legények s énekszóval elmátkásítják az előttük tudva levő szerelmeseket s ezt regü l é s n e k nevezik.

Lágy szivárvány

Leheletben

Szüz szemérmü

Kis lány,

Mintha maga

A hold volna

Épen olyan

Halvány.

Gyémántosan,

Aranyosan,

Bíborosan,

Bársonyosan —

Félig fődve,

Félig nyitva,

Mintha bimbó lenne: —

Mátka után

Sohajtozik,

Hajnalálmat

Álmadozik

P á r a t l a n u l b e n n e .

Haj regürejtem! . . . .

A szomszédban

Sudár legény

Még páratlan

Ő is szegény —

Haj regürejtem ,

Neki ejtem ! . . . .

\*

Haj regürejtem !

Elregülöm ezt a legényt ,

Ha el nem felejem . . . . .

Karácsonkor , fürgetegből

Sötét csődör támad ,

Vágtatás közt teszik reá

Az ezüst szerszámat ;

Megüli a sudár legény

S a merre csak rugtat

Ragyog mint az éjszaki fény — —

Csillagot szór a ló lába ,

Piros rózsá kel nyomába' ,

S nem igen sokára  
 Meleg sugár,  
 Tarka madár  
 Száll a rózsafára.

Meleg sugár, meleg sugár:  
 A szerelem sohajtása —  
 Tarka madár, tarka madár:  
 A szerencse pillantása — — —  
 Aztán selyem suhogással  
 Jön a kis lány egygyel mással:  
 Füvel, fával,  
 Babonával,  
 Füstölővel,  
 Pántlikával.  
 Ráhajul a  
 Rózsafára  
 S felfüzi a  
 Pántlikára.  
 Haj regürejtem! . . .



Ezt a kis lányt , sudár legény ,  
A kezedre ejtem ! . . . . .

---

Mit hoz neked ez a kis lány ?  
Sudár legény , gyöngy szivárvány !

Hűséget a  
Sohajtásban ,  
Gyémántot a  
Pillantásban.  
Aranyálmat  
Pillangónak —  
Lágy szerelmet  
Madárszónak.  
Puha vánkost ,  
Puha párnát ,  
Tarka remény'  
Tarka szárnyát :  
Haj regürejtem —  
De jól sejtem !

Mit visz neked ez a legény?  
Lánypillangó, kis szökevény!

Mézbeszédet,

Ezüst hangot;

Titkos álmat:

Házi gondot.

A bánatból

Pillantatot,

Az örömből

Egész napot.

Meleg csókot,

Asszony nevet,

Szerelemtől

Égő szívet.

Haj regürejtem —

De jól sejtem ! ! . . . .

## HALDOKLIK A KIS FURULYÁM . . . .

Haldoklik a kis furulyám hangja :  
 Megöl engem a szerelem gondja !  
 Öljön meg ; de tavasszal , ne télen —  
 Fejér rózsá- s liliomlevélen.

Temetőmnél vad mohar viruljon ,  
 Árokháton kendelicze sirjon ,  
 Báránfelhők ússzanak az égen  
 Délibáb a rónás messzeségen.

Siró szélnek hagyom furulyámat,  
A tavasznak: kedves kis babámat,  
Bánatomat meg a sirásónak:  
Tüzzé fölém sötét lobogónak!

---

Szűz ezelőleg helyem tisztelem,  
 A tavasznak; kedves kis babának,  
 Bántatom meg a sírásnak;  
 Tízre fölém süttél jobbnak!

OSZK









